

Voedingsvezels en herstel na een darmkankeroperatie

Vezels en postoperatief herstel

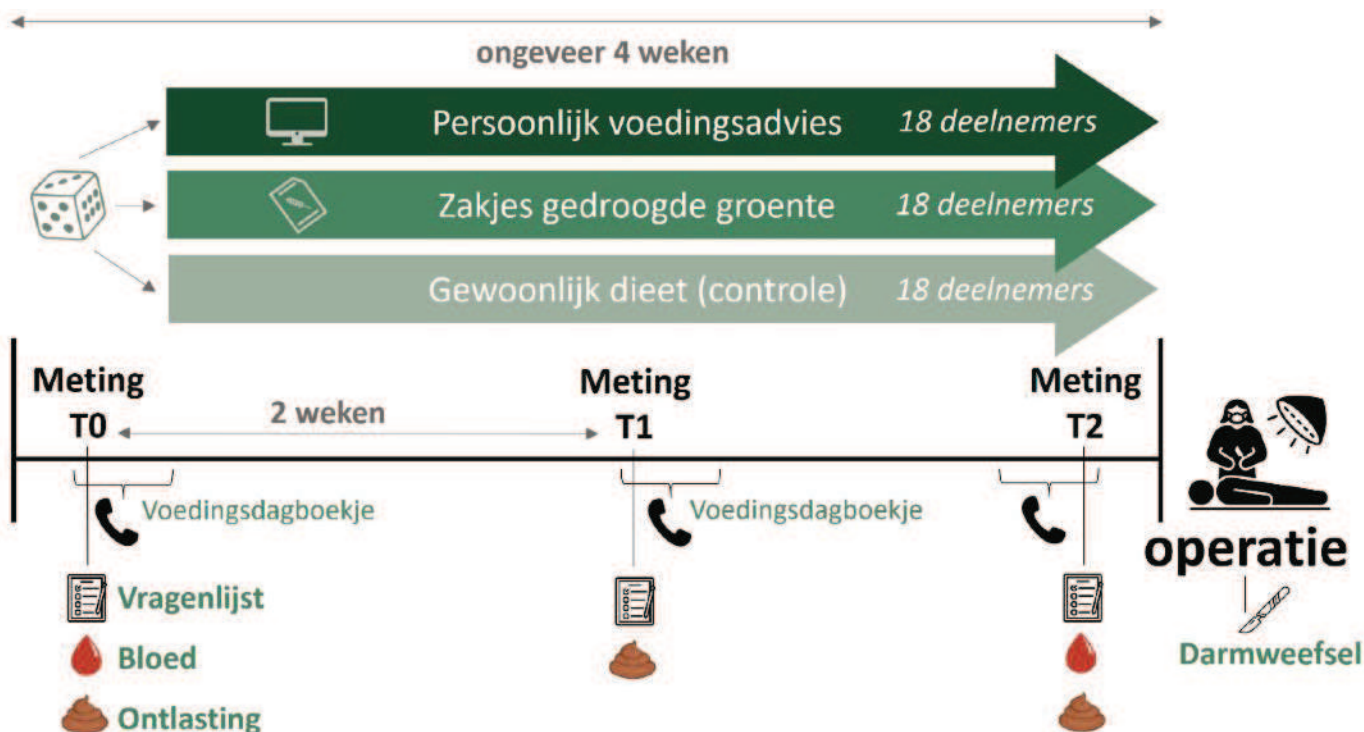
Voedingsvezels zijn belangrijk voor een optimale darmgezondheid en het advies luidt dan ook om dagelijks 30-40 gram vezels te eten. Een goede darmgezondheid wordt in verband gebracht met minder complicaties na een operatie bij mensen met darmkanker. 'Heel simpel gedacht: hoe gezonder je darm is, hoe beter die zich kan verdedigen tegen infecties of andere problemen. Een patiënt met een gezondere darm komt mogelijk beter door een operatie heen', vertelt Dr. Dieuwertje Kok, associate professor Voeding en Kanker aan de Wageningen Universiteit (WUR). Dieuwertje onderzocht eerder de relatie tussen de vezelinname en postoperatieve complicaties, en publiceerde de resultaten in JAMA Surgery.

Dit onderzoek in 1399 mensen met darmkanker laat zien dat een hogere vezelinname voorafgaand aan de operatie geassocieerd is met een lager risico op postoperatieve complicaties. Niels Klaassen, promovendus Voeding en Kanker aan de WUR, onderzoekt of er een causaal verband is tussen vezelinname en risico op complicaties door naar de onderliggende biologische mechanismen te kijken.

Daarbij wordt gekeken naar de stoffen in het bloed die zijn gemaakt door de darmbacteriën bij de fermentatie van vezels. Deze stoffen worden ook wel korte-keten vetzuren genoemd.

Opvezelen-studie

Als volgende stap onderzoekt Niels of het haalbaar is om de inname van voedingsvezels te verhogen in de weken voorafgaand aan een darmkankeroperatie. Dit wordt onderzocht in de Opvezelen-studie, een gerandomiseerde interventiestudie waaraan 54 mensen met darmkanker mee zullen doen. In samenwerking met artsen, diëtisten en verpleegkundigen zullen patiënten worden geworven in Ziekenhuis Gelderse Vallei, Rijnstate en Meander Medisch Centrum. Patiënten worden door loting ingedeeld in één van de drie groepen. In de eerste groep wordt de vezelinname verhoogd met de Vezel-UP tool waarmee een online, gepersonaliseerd voedingsadvies wordt aangeboden. De tweede groep ontvangt zakjes met gedroogde groente om de vezelinname te verhogen. Beide groepen zullen worden vergeleken met de derde groep, namelijk de controlegroep die hun gewoonlijke dieet volgt. Daarnaast wordt

Opvezelen onderzoeksteam Rijnstate:

Dieuwertje Kok

Niels Klaassen

Sofie van der Zalm

Niek Hugen

onderzocht welke biologische processen er betrokken zijn, door bijvoorbeeld de samenstelling van de darmbacteriën in de ontlasting te bepalen.

Het perspectief van de patiënt is meegenomen bij de opzet van de Opvezelen-studie. Voorafgaand aan het onderzoek hebben 51 patiënten vragenlijsten ingevuld en zijn er met 8 patiënten uitgebreide interviews gehouden om de percepties en barrières met betrekking tot vezelinname te onderzoeken. 80% van de respondenten is bereid hun vezelinname te verhogen voorafgaand aan de operatie. Gemiddeld scoorden zij hun kennis over vezels op een 4,1 (schaal van 1-10), wat aangeeft dat er ruimte is voor verbetering.

Werving in Rijnstate

Begin 2024 is de werving voor de Opvezelen-studie gestart in Ziekenhuis Gelderse Vallei, waar nu 21 deelnemers zijn geïncludeerd. In mei 2025 hopen we te starten met de werving van deelnemers in Rijnstate, in samenwerking met Dr. Niek Hugen, oncologisch chirurg in Rijnstate en lokale hoofdonderzoeker van de Opvezelen-studie. De eerste resultaten worden begin 2026 verwacht. In de loop van 2025 zal tevens gestart worden met een tweede interventiestudie die zich specifiek richt op mensen met rectumkanker die al eerder neoadjuvant behandeld zijn, de FITTER interventie, en zullen we samen kijken naar mogelijkheden voor vervolgpacten. Op deze manier kunnen we werken aan een duurzame samenwerking tussen WUR en Alliantie Voeding in de Zorg ziekenhuizen in het prehabilitatie-onderzoek.

De Opvezelen-studie wordt geleid door Dr. Dieuwertje Kok (associate professor Voeding en Kanker, WUR), en uitgevoerd door Niels Klaassen en Sofie van der Zalm (promovendi Voeding en Kanker, WUR). De onderzoekers onderstrepen dat Alliantie Voeding in de Zorg fungeert als een cruciale brug tussen voedingswetenschap en de zorgpraktijk. Het onderzoek wordt gefinancierd door de VLAG Graduate School en mede mogelijk gemaakt door financiering vanuit de Alliantie Voeding in de Zorg, Institute 4 Preventive Health (EWUU) en het FITTER consortium met financiering van NWO-ZonMw.

Kijk voor meer informatie op www.alliantievoeding.nl